

Kontrollkäik Narva Sotsiaaltöökeskuse Turvakodusse

KOKKUVÕTE

(1) 11.06.2015 korraldas õiguskantsler sellest ette teatades kontrollkäigu Narva Sotsiaaltöökeskuse Turvakodusse (edaspidi turvakodu).

Turvakodu tegevust reguleerib Narva Linnavalitsuse 10.09.2014 määrus nr 27 „[Narva Sotsiaaltöökeskuse põhimäärus](#)“. Põhimääruse järgi on sotsiaaltöökeskus Narva linna Sotsiaalabiameti hallatav asutus, mille juurde kuulub kolm osakonda, sh turvakodu.

Vastavalt põhimääruse §-le 4 on turvakodu tegevusvaldkond laste hoolekanne. Tegevuse eesmärkideks on osutada ööpäevast ajutist või alalist abi, tuge ja kaitset vanemliku hoolitsuseta jäänud või vägivalla või konfliktide tõttu ohtu sattunud lastele ning toetada vähekindlustatud lastega peresid toimetulekuoskuste omandamisel ja sotsiaalsete probleemide teadvustamisel ja lahendamisel. Turvakodus osutatakse järgmisi teenuseid: laste varjupaiga teenus; asenduskoduteenus; päevahoiuteenus; vähekindlustatud perekondadest laste tasuta toitlustamine; kriisirühmadesse kuuluvate emade abistamine vastsündinu hooldamisel; psühholoogiline nõustamine; sotsiaalnõustamine ning lähtudes Narva linna vajadustest võib turvakodu osutada ka muid sotsiaalteenuseid.

Turvakodus on 26 kohta.¹ Kontrollkäigu ajal osutas turvakodu teenust kümnele lapsele. Lastest noorim oli pooleteisekuune, vanim 14-aastane. Töötajaid oli turvakodu töötajate nimekirjas kümme: juht, sotsiaaltöötaja, psühholoog, medõde, kaks kasvatajat ja neli abikasvatajat. Kasvatajatel oli erialane kõrgharidus, abikasvatajatel keskeriharidus.

Turvakodu tegutseb kahekordses hoones, kus esimesel korrusel asuvad tugipersonali tööruumid ning teisel korrusel laste eluruumid.

(2) Õiguskantsler kontrollis, kuidas on Narva Sotsiaaltöökeskuse Turvakodus tagatud turvakoduteenusel viibivate laste põhiõigused ja -vabadused. Muuhulgas kontrollis õiguskantsler, kas turvakodus on tagatud laste õigused turvalistele, stabiilsetele ja arengut toetavatele elutingimustele; osalemisele oma elu korraldamisel; piisavale ja professionaalsele hoolitsusele; arstiabile ja tugiteenustele ning perekondlike suhete säilitamisele.

(3) Õiguskantsleri nõunikud vestlesid kontrollkäigu raames Narva Sotsiaalabiameti lastekaitsepspecialisti, turvakodu juhi, sotsiaaltöötaja, psühholoogi, medõde, kahe kasvataja ja kuue lapsega. Samuti tutvusid nõunikud turvakodu dokumentidega. Lisaks vaatlesid nõunikud laste elamistingimusi ja maitseid lastele pakutavat toitu.

(4) Õiguskantsleri seisukoht

Külastuse laiem eesmärk oli koguda teavet turvakoduteenus osutamise kohta ja kaardistada võimalikke kitsaskohti teenuse korralduses. Turvakodude külastustel kogutud informatsiooni kasutab õiguskantsler analüüsivaks turvakoduteenus korraldust Eestis lapse õiguste seisukohast. Narva Sotsiaaltöökeskuse Turvakodu kogemus andis analüüsiks kasulikku teavet.

¹ Hoolekandestatistika aruannete internetipõhine koondamine ([H-veeb](#)). Varjupaigateenus 2013, tabel 8.

Turvakodu tegevuses oli palju kiitust väärivat. Eriti tahaks esile tõsta seda, et lastel ja töötajatel oli võimalik saada tuge ja nõustamist sotsiaaltöötajalt ja psühholoogilt, kes töötasid turvakodus kohapeal.

Samas tuvastas õiguskantsler järgnevad puudused, mis puudutavad Narva Sotsiaaltöökeskuse Turvakodus lastele piisava, stabiilse ja arengut toetava hoolitsuse ning elutingimuste tagamist:

- korraga oli tööl üks kasvatusala töötaja (p 4.1);
- lasteaiaaegsed lapsed ei käinud lasteaias (p 4.2).

Soovitused punktis 4.1 kirjeldatud puuduste kõrvaldamiseks on suunatud Narva Sotsiaaltöökeskuse Turvakodule ja punktis 4.2 Narva linna Sotsiaalabi ametile.

(4.1) Kasvatusala töötajate arv

Töögraafikutest selgus, et kui tavapäraselt on turvakodus päevasel ajal (kl 13-19) kohal kaks kasvatusala töötajat ja ülejäänud ajal üks, siis puhkuste perioodil oli ööpäevaringselt korraga tööl üks kasvatusala töötaja. Töötajate selgituste kohaselt aitasid kasvatusala töötajal laste eest hoolitseda sotsiaaltöötaja ja medõde. Sotsiaaltöötaja oli turvakodus kohal tööpäeviti ja medõde töötas poole koormusega.

Kontrollkäigu ajal oli ühe kasvatusala töötaja hoole all kümme last – pooleteisekuune imik, kes viibis peamiselt üksi eraldi klaasaknaga toas; eelkooliealised lapsed, kes ei käinud lasteaias; ning kooliealised lapsed, kellel oli koolivaheaeg. Laste hulgas oli erivajadusega lapsi, kellest ühe ettearvamatut käitumist teised lapsed kartsid. Vestlustest selgus, et väiksemad lapsed ei saa õue, kui töötajaid on vähe.

[ÜRO lapse õiguste konventsiooni](#) (LÕK) art 20 peab vanemliku hoolitsuseta lapse asendushoolduse² tagamise puhul oluliseks perepõhise lahenduse eelistamist. Kui lapsel ei ole võimalik elada peres, peavad tema elutingimused asutuses olema korraldatud võimalikult peresarnaselt, väikeses rühmas ja piisava arvu töötajate hoole all.³ Need eeldused on mh vajalikud, et tagada laste põhiõigused arengule⁴, tervisele⁵ ja turvalisusele⁶.

Turvakoduteenuse [soovituslike juhiste](#) järgi tuleb turvakodus lapsele tagada hooldamine, turvalisus ja eakohane arendamine. Selleks peab turvakodus olema piisaval arvul töötajaid, et oleks võimalik tagada iga lapse heaolu.⁷ Mida rohkem on lapsi ühe täiskasvanu kohta, seda vähem on kasvatajal laste jaoks aega ja tähelepanu. Mida väiksem on laste arv kasvataja kohta, seda enam jõuab kasvataja iga lapsega tegeleda ja tema arengut toetada. Piisava arvu

² Kuigi Eestis ei ole turvakoduteenust üldjuhul loetud asendushoolduseks, siis on see siiski vaadeldav lühiajalise ja erakorralise asendushooldusena. LÕK art 20 viitab ka nendele lastele, kes on [ajutiselt](#) ilma jäetud perekondlikust miljööst. Eeltoodust tulenevalt laienevad [ÜRO laste asendushoolduse juhised](#) mh turvapaikadele, kus lastele antakse hädaabi (p 29 alapunkt (c)). Samuti puudutab [Euroopa Nõukogu soovitus Rec\(2005\)5](#) laste õiguseid, kes elavad hoolekandeesutustes, milleks sotsiaalhoolekande seaduse § 18 lg 1 p 3 loeb ka varjupaika e turvakodu. Vt ka [vanemliku hoolitsuseta laste asendushoolduse poliitika roheline raamat](#), lk 53.

³ ÜRO laste asendushoolduse juhiste p 123 ja 126.

⁴ LÕK art 6 ja Eesti Vabariigi lastekaitse seaduse (LaKS) § 8.

⁵ Põhiseaduse § 28, LÕK art 24 ja LaKS § 8.

⁶ LÕK art 19 ja LaKS § 33.

⁷ Teatavaks indikatsiooniks piisava personali osas on asenduskoduteenuse ja lapsehoiuteenuse nõuded. [Sotsiaalhoolekande seaduse](#) (SHS) § 15⁸ lg 3 ja § 48 lg 16 kohaselt peab asenduskodus olema vähemalt üks töötaja kaheksa lapse kohta ning lisatöötaja, kui lastest üle poole on alla 3-aastased või puudega. SHS § 12⁸ lõigete 1 ja 2 järgi võib lapsehoidja hoida korraga kuni kümme last, kusjuures alla 3-aastaseid ja puudega lapsi loetakse kahe eest.

kasvatusala töötajate kohalolu on oluline ka hädaolukordades, mil lapsed vajavad kaitset. Ühe kasvataja ebamõistlikult suur koormus võib seada ohtu laste arengu ja turvalisuse. Vastutuse koorem liiga paljude laste eest hoolitsemisel võib kasvataja töö kvaliteedile mõjuda negatiivselt ning oleks vastuolus lapse huvidega.

Kuigi Narva Sotsiaaltöökeskuse Turvakodus olnud pooleteisekuune imik vajab hapra tervise seisundi tõttu eraldatust teistest lastest ning tema eest aitas kasvatajal hoolitseda medõde, siis lamas laps ikkagi palju aega üksi oma voodis. Arengupsühholoogia-alased uuringud on tõendanud, et väikese lapse aju vajab arenguks lähedasi emotsionaalseid suhteid. Tundlikest ja turvalistest inimsuhetest saab laps piisavat ja õigeaegset stimulatsiooni, et tema füüsilised, kognitiivsed, sotsiaalsed jm võimed saaksid areneda võimalikult maksimaalselt. Selleks vajab laps palju kehalist lähedust (hoidmist, silmsidet) ning vahetut üks-ühele suhtlemist (lapsega rääkimist, talle vastamist). Asutusepõhisel hooldusel, kui laste ja kasvatajate madala suhtarvu tõttu puuduvad lapsel lähedased suhted, võivad olla pöördumatult halvad mõjud väikelapse (eriti all 6-kuuse) igakülgsel arengule. Eeltoodud põhjustel peaks alla 3-aastaste pikaajalisele (st kauem kui 3-kuusele) institutsionaalsele hooldusele paigutamine olema kõige viimane variant.⁸ Neid asjaolusid arvestades vajanuks turvakodus olnud beebi enam koosolemist ja tähelepanu, mida ühel kasvatajal oleks olnud ülejäänud üheksa lapse kõrvalt pea võimatu pakkuda.

Samuti ei suutnud turvakodu alati võimaldada väiksematele lastele värskes õhus viibimist, mis on oluline, et kaitsta laste põhiõigust võimalikult heale tervisele. Turvakodudele kehtivate tervisekaitseõuete⁹ § 16 lg 2 järgi peab eelkooliealistel lastel olema võimalus viibida vabas õhus üks kuni kaks korda päevas. Eriti oluline on tagada õues käimine neile, kes ei käi lasteaias ja ei saa osa sealsetest õuetundidest. Seda ei oleks aga võimalik turvakodus ühe kasvatajaga korraldada, kui mõni laps peaks näiteks haiguse tõttu tuppa jääma või kui nädalavahetustel ei ole tööl turgipersonali.

Lisaks langes kasvatajate puhkuste periood ja vähendatud koosseisus töötamine samasse aega, mil kooliealistel lastel oli koolivaheaeg. Seega viibisid kõik lapsed terve päeva turvakodus ja vajasid tavapärasest veelgi enam mõtestatud ja arendavat vaba aja sisustamist.

Ühtlasi oluiks mitme kasvataja kohalolu korral tõenäoliselt suurem nende laste turvatunne, kes vestlustel väljendasid kartust ühe käitumisraskustega lapse suhtes. Üks kasvataja ei tarvitse suuta igal hetkel suure hulga laste omavahelisi konfrontatsioone ära hoida või neisse piisavalt kiiresti sekkuda (näiteks kui lapsed on turvakodu erinevates ruumides või mõned õues, mõned toas). Mitme töötajaga oleks rohkem võimalusi panna tähele ja tunnustada iga lapse positiivset käitumist ning selgitada lastele mõne lapse tavapärast käitumist ja vajadusel kaitsta neid selle eest.

Eelkirjeldatud asjaoludest nähtuvalt ei olnud võimalik tagada Narva Sotsiaaltöökeskuse Turvakodus kümne lapse igakülgselt arengut, tervisekaitset ja turvalisust, kui igapäevaselt oli korraka töö vaid üks kasvatusala töötaja.

⁸ OHCHR (ÜRO inimõiguste ülemkomissari büroo). *The Rights of Vulnerable Children under the Age of Three. Ending their Placement in Institutional Care*. Lk 17-18. UNICEF (ÜRO Lastefond). *Children under the Age of Three in Formal Care in Eastern Europe and Central Asia*. Lk 37-39, 53. Browne, Kevin. *The Risk of Harm to Young Children in Institutional Care*. Lk 1-2, 14-16. Asendushoolduse roheline raamat, lk 31.

Ka lühiajalise või ajutise asendushoolduse vajaduse korral on võimalik paigutada laps turvakodu asemel n.ö turvaperre. Vt nt Pärnu linna plaane ses osas [siit](#).

⁹ Sotsiaalministri 09.01.2001 määrus nr 4 „[Laste hoolekandeaustuse tervisekaitseõuded](#)“.

Isegi kui seadusest ei tulene konkreetset nõuet laste ja kasvatusala töötajate suhtarvule turvakodus, siis peab turvakodu sellegipoolest tagama iga lapse arengu, tervise kaitse ja arengu ning vastavalt sellele korraldama piisava arvu kasvatajate igapäevase töötamise. Kui tavapäraselt on turvakodu hinnangul vaja päevasel ajal laste eest hoolitsemiseks kahte kasvatajat, siis tuleks samast suhtarvust kinni pidada ka puhkuste perioodil. Tööl viibivate kasvatajate arvu vähendamine puhkuste ajal ei ole põhjendatud, kuna lapsed on ikkagi turvakodus ning vajavad samasugust hoolt ja tähelepanu kui muul ajal. Turvakodu peab tagama kvaliteetse teenuse igal ajal, mistõttu peab töötajaskond olema piisav ka puhkuste ja nende asendamise katmiseks. Kui selleks on vaja suurendada töötajate koosseisu, tuleks võimalusi otsida koostöös Narva linna Sotsiaalabi ameti kui turvakodu haldajaga.

Eeltoodust tulenevalt soovitab õiguskantsler Narva Sotsiaaltöökeskuse Turvakodul tagada, et igal ajal oleks tööl piisav arv kasvatusala töötajaid, et tagada kõikide turvakodus viibivate laste areng, tervise kaitse ja turvalisus. Kontrollimise hetkel turvakodus viibinud laste arvu juures tähendaks see, et vähemalt päevasel ajal peaks kõikidel päevadel tööl olema kaks kasvatusala töötajat.

Lisaks teeb õiguskantsler ettepaneku täita turvakodule kehtestatud tervisekaitsenõudeid ja võimaldada igal lapsel, kellele see ei ole vastunäidustatud, viibida vabas õhus vähemalt üks kord päevas.

(4.2) Lapse õigus alusharidusele

Kontrollkäigu ajal oli turvakodus kuus lasteaiaaalist last, kellest viis ei käinud lasteaias. Vestlustel saadud selgituste kohaselt otsustab lasteaias käimise laste elukohajärgne kohalik omavalitsus. Lapsed käivad lasteaias vaid siis, kui vanemad neid sinna viivad ja sealt toovad. Turvakodu töötajad seda ei tee. Ühte last, kes käis lasteaias, viis sinna ja tõi tema vanem.

Kõikide lasteaias mittekäivate laste elukohajärgne kohalik omavalitsus oli Narva linn. Kõikide viie lapse puhul oli kohus kolm nädalat enne kontrollkäiku määranud Narva linna laste ajutiseks eestkostjaks igapäevaelu korraldamise, kuid mitte haridusotsuste osas. Kuigi enda määramist laste eestkostjaks taotles linn mh seetõttu, et vanemad ei hoolitsenud laste hariduse eest.

Neist üks kolmeaastane, kes oli turvakodus olnud kuu aega, oli enne turvakodusse sattumist lasteaias käinud oma vanema venna saatel. Ülejäänud ühest perest pärit neli last vanuses 2-7 aastat, kes olid turvakodus veebruarikuust alates, polnud kunagi lasteaias käinud. Märtsikuus koostas Narva Sotsiaalabi ameti lastekaitse spetsialist laste vanemale hooldusjuhised vastutustunde arendamiseks, mille alusel kohustus vanem panema lapsed lasteaeda ja pöörduma koolieelikust lapse koolivalmiduse hindamiseks Rajaleidja keskusesse (st nõustamiskomisjoni). Amet leidis, et lapsed vajavad lasteaia külastamist ühiskonnas sotsialiseerumiseks, teadmiste ja oskuste arendamiseks ning kooliks ettevalmistamiseks. Maikuuks, mil Narva linn pöördus Sotsiaalabi ameti kaudu kohtusse vanema hooldusõiguse piiramiseks, ei olnud vanem lapsi lasteaeda registreerinud.

Lapse hariduspõhiõiguse aluspõhimõtted on sätestatud [põhiseaduse](#) (PS) §-s 37, LÕK art-s 28 ja [Eesti Vabariigi lastekaitse seaduse](#) (LaKS) VI osas. PS § 37 lg 1 lauses 1 sätestatud igapäevase õigusele hõlmab ka alusharidust.¹⁰

Alushariduse omandamist ja hoidu võimaldab koolieast noorematele lastele [koolieelse lasteasutuse seaduse](#) (KELS) § 1 lg 1 kohaselt koolieelne lasteasutus (e lasteaed). Ülalöeldust tuleneb, et lasteaed ei paku mitte ainult hoidu, vaid ka alusharidust. KELS § 2 lg 1 avab alushariduse mõiste täpsemalt, öeldes, et alusharidus on teadmiste, oskuste, vilumuste ja käitumisnormide kogum, mis loob eeldused edukaks edasijõudmiseks igapäevaelus ja koolis. KELS § 2 lg 2 kohaselt omandatakse alusharidus lasteaias või kodus.

LÕK art 28 rõhutab, et haridusõiguse elluviimisel tuleb lähtuda võrdsete võimaluste põhimõttest. ÜRO laste asendushoolduse juhiste punkt 85 rõhutab, et asendushooldusel olevatel lastel peaks olema võimalus saada haridust suurimas võimalikus mahus kohalikus haridusasutuses. Seega, kuigi alushariduse võib laps omandada ka kodus, siis asendushooldusel oleva lapse puhul on eelistatud lasteaed, kui see pole vastuolus lapse huvidega. Sel moel on võimalik tagada lapsele vajalik kokkupuude välismaailmaga ja võimalused ühiskonnas aktiivselt osaleda. Sotsiaalne suhtlemisvõime on üks olulisemaid õpiesemärke, mis võib turvakodus kohapeal areneda vaid ühekülgset.¹¹ Lasteaias loob laps suhteid rohkemate inimestega (sh lastega, kes kasvavad peres), kogeb asutusest erinevat keskkonda ja saab tunda ennast teistega samaväärse ja täisväärtusliku kogukonna liikmena.

Tagamaks lastele alushariduse omandamise võimalus lasteaias, on KELS § 10 lõigete 1 ja 2 kohaselt kohalikel omavalitsustel kohustus luua kõigile oma haldusterritooriumil rahvastikuregistrijärgselt elavatele pooleteise- kuni seitsmeaastastele lastele, kelle vanemad seda soovivad, võimaluse käia teeninduspiirkonna lasteasutuses. Seega otsustab vanem või eestkostja, kas laps omandab alushariduse lasteaias või kodus.

Hariduse andmise üle otsustamine on [perekonnaseaduse](#) (PKS) § 125 järgi üks osa vanema isikuhooldusõigusest. Haridus mõjutab lapse arengut püsivalt, mistõttu ei saa seda lugeda PKS § 145 lõikes 2 nimetatud igapäevaelu (tavahooldamise) asjaks, mille osas on otsustusõigus last tegelikult hooldaval isikul vastavalt PKS § 146 lõikele 1.¹² Turvakodus olnud viie lapse puhul oli vanemate hooldusõigust piiratud ja Narva linnale kui ajutisele eestkostjale üle antud igapäevaelu korraldamise osas, aga mitte hariduse andmise asjades. Seetõttu oli kõnealuste laste haridusküsimuste üle otsustajateks endiselt nende vanemad.

Sellegipoolest oli Narva Linnavalitsusel kui perest eraldatud laste hooldamise ja kasvatamise korraldajal vastavalt SHS § 25 lõikele 2 ülesanne seista laste hariduspõhiõiguse tagamise eest.

Üks kõnealustest lastest käis lasteaias enne perest eraldamist ja oleks pidanud saama seda jätkata ka pärast eraldamist. Kuna hariduse osas endiselt otsustusõigust omavad vanemad olid pannud lapse lasteaeda, oli linna ülesanne vanemate sellekohast otsust järgida. Perest eraldatud lapse puhul on eriti tähtis, et hoolimata oma vanematest eemalolekust jätkuks muus osas lapse väljakujunenud elukorraldus, välja arvatud kui see on vastuolus lapse huvidega.

¹⁰ T. Annus. Eesti Vabariigi põhiseadus. Kommenteeritud väljaanne 2012. [Kommentaariid §-le 37](#). Komm 3.3.

¹¹ Vt ka [Tartu Väikelastekodusse Käopesa korraldatud kontrollkäigu kokkuvõtte](#) p 4.5.

¹² Hooldusõiguslik isik otsustab, millisesse lasteaeda või kooli laps läheb, pöördub vajadusel nõustamiskomisjoni poole lapse arengu toetamiseks ja hariduslike meetmete rakendamiseks. Tegelik hooldaja toetab last igapäevases õppimises, osaleb lapsevanemate koosolekul jms. Vt ka [Õiguskantsleri Kantselei. Asenduskoduteenuse analüüs](#). Tallinn, 2013. Lk 50.

LaKS § 3 kohaselt tuleb igas lapsega seotud asjas seada esikohale lapse huvid. Üldreeglina on lapse huvides tagada tema elu järjepidevus, sh jätkata lasteaias käimist. Antud juhul ei nähtunud lapse dokumentidest, et Narva linna Sotsiaalabiamet oleks leidnud, et lasteaias käimise jätkamine oleks olnud vastuolus lapse huvidega või et pidev turvakodus viibimine oleks taganud lapse huvid paremini. Vastupidi, avalduses kohtule ei taotlenud Sotsiaalabiamet kohtult vanemate tehtud haridusotsuste muutmist või haridust puudutava otsustusõiguse üleandmist linnale, vaid viidates puudujääkidele vanemate suhtumises lapsele hariduse võimaldamisel tunnistas lasteaias käimise lapse huvidele vastavaks.

Teiste kõnealuste laste puhul leidis Narva linna Sotsiaalabiamet veelgi ühesemalt, et nad vajavad lasteaias käimist ja üks neist ka koolivalmiduse hindamist. Samas kui vanem jättis märtsis täitmata ameti hooldusjuhise lapsed lasteaeda panna ja koolieelikuga nõustamiskomisjoni pöörduda, ei asunud amet aprillis seda ise korraldama ja selleks vanema nõusolekut nõutama. Kui Sotsiaalabiamet pöördus maikuus kohtusse vanema hooldusõiguse piiramiseks, oleks olnud võimalus taotleda kohtult, et viimane kohustaks vanemat järgima lasteaeda ja nõustamiskomisjoni puudutavat hooldusjuhust vastavalt PKS § 134 lõikele 3. Kui ameti hinnangul poleks vanemale järjekordse hooldusjuhise määramine või temalt nõusoleku nõutamine laste lasteaeda panekuks tulemust andnud, oleks olnud asjakohane taotleda kohtult isikuhooldusõiguse üleandmist linnale ka laste hariduse andmise asjades. Neist kumbagi võimalust Sotsiaalabiamet kohtule kaalumiseks aga ei esitanud. Kõige selle tulemusel ei olnud lapsed juba nelja kuu jooksul, mil nad olid turvakodus olnud, saanud lasteaeda, kuigi vajadus selle järgi oli Sotsiaalabiametile selge.

Seetõttu leiab õiguskantsler, et Narva linna Sotsiaalabiamet rikkus LaKS §-s 3 sätestatud lapse parimate huvide järgimise põhimõtet koostoimes SHS § 25 lõike 2 nõuetega, kuna ei võimaldanud perest eraldatud lastel lasteaias käimist alustada või seda jätkata.

Õiguskantsler soovib Narva linna Sotsiaalabiametil edaspidi järgida laste perest eraldamisel SHS § 25 lõikes 2 sätestatud nõudeid lapse elu korraldamisel. Hariduse korraldamisel on esmatähtis lähtuda LaKS §-s 3 sätestatud lapse parimatest huvidest ning tema õigusest omandada alusharidus talle kõige sobivamal viisil.

Selleks soovib õiguskantsler:

- võimaldada neil lastel, kes enne perest eraldamist käisid lasteaias, jätkata seda ka turvakodus viibides;
- võimaldada neil lastel, kes enne perest eraldamist ei käinud lasteaias, aga vajaksid seda, hakata lasteaias käima.

Õiguskantsler paneb Narva linna Sotsiaalabiametile südamele mitte jätta lapsi ilma lasteaias käimise võimalusest, kuna nii on mugavam ja odavam (nt ei ole vaja täiendavat töötajat laste lasteaeda viimiseks ja sealt toomiseks).

(5) Kokkuvõte

Tagamaks lastele arengut ja tervist toetavad ning turvalised tingimused turvakodus peab seal igal ajal laste eest hoolitsema piisaval arvul töötajaid, mh selleks et lapsed saaksid viibida värskes õhus. Laste elukohajärgse kohaliku omavalitsuse ülesanne on korraldada, et lastel oleks pärast perest eraldamist võimalik jätkata lasteaias käimist või hakata seal käima, kui nad seda arenguks vajavad.

Kontrollkäigu tulemusel soovitab õiguskantsler laste põhiõiguste ja -vabaduste tagamiseks

Narva Sotsiaalkeskuse Turvakodul:

- korraldada nõnda, et igal ajal oleks tööl piisav arv kasvatusala töötajaid, et tagada kõikide turvakodus viibivate laste areng, tervise kaitse ja turvalisus (kontrollimise hetkel turvakodus viibinud laste arvu juures tähendaks see, et vähemalt päevasel ajal peaks kõikidel päevadel tööl olema kaks kasvatusala töötajat);
- täita turvakodule kehtestatud tervisekaitsenõudeid ja võimaldada igal lapsel, kellele see ei ole vastunäidustatud, viibida vabas õhus vähemalt üks kord päevas;

Narva linna Sotsiaalabiametil:

- võimaldada neil lastel, kes enne perest eraldamist käisid lasteaias, jätkata seda ka turvakodus viibides;
- võimaldada neil lastel, kes enne perest eraldamist ei käinud lasteaias, aga vajaksid seda, hakata lasteaias käima.

Õiguskantsler palub Narva Sotsiaaltöökeskuse Turvakodult ja Narva linna Sotsiaalabiametilt teavet tehtud ettepanekute ja soovitude täitmise kohta hiljemalt 30.10.2015. Kui mõnda soovitud ei ole võimalik täita eelnimetatud kuupäevaks, palub õiguskantsler tuua välja konkreetse ajakava ning tegevusplaani, millal ja kuidas on kavas ettepanekud täita.

Lisaks saadab õiguskantsler kokkuvõtte teadmiseks Narva linnapeale.